

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/5/2025
Identifikačné číslo spisu:	5724202530
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5724202530.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní navrhovateľky - manželky O.. O. Y., narodenej XX. V. XXXX, S., G. V. N. XXX T., zastúpenej spoločnosťou AK JUDr. Silvia Tatarková, s. r. o., Martin, Škultétyho 10, proti odporcovi - manželovi U. Y., narodenému XX. Z. XXXX, N., N. X, o rozvod manželstva a o úpravu práv a povinností manželov na čas po rozvode manželstva k maloletému dieťaťu H. Y., narodenému XX. O. XXXX, bytom u matky, vedenom na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69P/149/2024, o návrhu manželky na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69P/149/2024 Okresnému súdu Martin nevyhovuje.

Odôvodnenie

1. V právnej veci účastníkov je vedené konanie na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69P/149/2024, ktorému bola vec postúpená Okresným súdom Martin z dôvodu miestnej príslušnosti v súlade s ustanoveniami § 92 v spojení s § 3 ods. 1, § 5, § 6 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“); z návrhu manželky a vyjadrenia manžela k návrhu vyplynulo, že posledné spoločné bydlisko manželov bolo v obvode Mestského súdu Bratislava II, pričom v obvode tohto súdu má manžel naďalej svoje bydlisko.

2. Navrhovateľka predložila návrh na prikázanie veci Okresnému súdu Martin z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Uviedla, že má trvalé bydlisko spoločne s maloletým synom vo S.. Otec má trvalý pobyt v okrese O. vo S., prechodne býva v N. a do O. pravidelne cestuje za rodinou. Navrhovateľka akcentovala, že má trvalý pobyt v pôsobnosti Okresného súdu Martin, tu reálne aj pracuje a stará sa o maloletého. Za zreteľahodné považovala, že na Okresnom súde Martin prebehlo konanie o manželskom výživnom a tiež, že vo veci koná ohľadne práv maloletého H. ako miestne príslušný ÚPSVaR Martin.

3. Druhý manžel s návrhom na prikázanie veci Okresnému súdu Martin kategoricky nesúhlasil; v podstatnom dôvody manželky považoval za irelevantné a účelové s tým, že to ona sa rozhodla opustiť posledné spoločné bydlisko manželov v N. a bez jeho súhlasu zmenila maloletému synovi trvalý pobyt.

4. Konania o rozvod manželstva a vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sú upravené Civilným mimosporovým poriadkom (ďalej len „CMP“). Podľa § 2 ods. 1 CMP platí, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP vo vzťahu k možnosti prikázania veci z dôvodu vhodnosti, okrem práva vyjadriť sa k návrhu na prikázanie veci tých účastníkov, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu (§ 4 CMP), neustanovuje inak, treba na danú vec aplikovať ustanovenie CSP o prikázaní veci inému súdu.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

6. Podľa Čl. 4 Základných princípov CMP súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava II a Okresnému súdu Martin, posúdil opodstatnenosť dôvodov návrhu na prikázanie veci inému okresnému súdu z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť.

8. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového (mimosporového) konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter a iba samotný problém spočívajúci v prekonávaní väčších vzdialeností, či vynaloženia väčších výdavkov za účelom dostavenia sa na spor možno považovať za bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom prikázania veci inému súdu. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

9. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

10. Podľa názoru najvyššieho súdu špecifiká daného prípadu navrhovanú delegáciu veci neodôvodňujú. Okrem toho, že návrh na delegáciu nepodal ten z účastníkov, na ktorého ochranu zákon ustanovil pravidlo miestnej príslušnosti súdu (§ 92 CMP); navrhovateľka sa z miesta posledného spoločného bydliska s manželom (N., N. X) presťahovala k svojej starej matke do S. (okres O.), kde pracuje a stará sa o spoločného syna manželov - maloletého H. Z návrhu na rozvod manželstva vyplýva, že manželka býva spolu so svojou starou matkou v jednej spoločnej domácnosti, ktorá skutočnosť vylučuje, aby manželka čelila nadmerným prekážkam spojeným s jej dostavením sa na pojednávanie vo veci rozvodu a ÚPP na Mestský súd Bratislava II. Pokiaľ navrhovateľka akcentovala, že žije vo S., kde pracuje a stará sa o maloletého H., že na Okresnom súde Martin už prebehlo konanie o manželskom výživnom a ďalej, že vo veci koná ohľadne práv maloletého H. ako miestne príslušný ÚPSVár Martin, tieto dôvody

nevykazujú charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu manželky vyhovieť.

11. Už tieto zistenia sú postačujúce pre záver, že navrhovateľka neuviedla také závažné okolnosti, ktoré by zakladali výnimočný charakter okolností, pre ktoré sa zmena príslušnosti súdu navrhuje. Akceptáciou jej návrhu bez existencie okolností výnimočnej povahy, by došlo k porušeniu ústavne zaručených zásad, podľa ktorých nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

12. Najvyšší súd sa zároveň oboznámil s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2024 sp. zn. 16NcC/24/2024, ktorým v konaní o návrhu matky o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva, krajský súd rozhodoval o nesúhlase Mestského súdu Bratislava IV s postúpením mu veci z Okresného súdu Martin. Rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie veci ÚPP na čas do rozvodu je miestne príslušný Mestský súd Bratislava II. Vychádzal zo zistenia, že matka sa pred podaním návrhu na začatie konania odsťahovala s maloletým H. z adresy N. X, N. (obvod Mestského súdu Bratislava II) do S., napriek tomu, že o zmene bydliska maloletého nedošlo medzi rodičmi maloletého k dohode, a preto aktuálne bydlisko maloletého vo S. nepovažoval za bydlisko určené dohodou rodičov (alebo iným zákonným spôsobom) v čase začatia konania, ktorým sa spravuje určenie miestnej príslušnosti súdu na konanie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Najvyšší súd ďalej z vlastnej úradnej činnosti zistil, že na Mestskom súde Bratislava II je toto konanie o návrhu matky o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva vedené pod sp. zn. 69P/17/2025 a podľa vedomostí vec prejednávajúceho senátu, najvyšší súd návrh navrhovateľky na prikázanie veci vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69P/17/2025 Okresnému súde Martin neakceptoval a nevyhovel mu (uznesenie z 26. marca 2025 sp. zn. 1NdC/5/2025).

13. Po komplexnom vyhodnotení uvedených skutočností, pomeru účastníkov na oboch procesných stranách, prihliadnuc na individuálny charakter konania, v spojení s konaním vo veci úpravy rodičovských práv a úpravy styku na čas do rozvodu, ktoré bude definitívne vedené na Mestskom súde Bratislava II a sledujúc ochranu najlepšieho záujmu maloletého H., možno konštatovať, že navrhované prikázanie veci inému súdu nie je v záujme zabezpečenia hospodárnosti konania a jeho zrýchlenia. Okolnosťou svedčiacou v neprospech návrhu navrhovateľky bol aj kategorický nesúhlas manžela s navrhovanou delegáciou.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky na uvedenom základe dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP a preto návrhu nevyhovel.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.